

درس بیستم**وزیران کاردان، شهرهای آباد**

۱- ترکان مردمی بودند که در نواحی ..... ایران زندگی می‌کردند. آنها زندگی..... داشتند و کار اصلی‌شان ..... بود. با گسترش دین اسلام تا منطقه‌ی ..... ترکان مسلمان شدند.

شمال شرقی - قبیله‌ای - دامداری - ماوراءالنهر

۲- ترکان بعد از مدتی رفت و آمد در ایران و بدست آوردن مقامات مهم توانستند چه سلسله‌هایی را در ایران تشکیل دهند؟

(۱) غزنویان (۲) سلجوقیان (۳) خوارزمشاهیان (۴) همه‌ی موارد

۳- سلسله غزنویان در چه سالی تأسیس شد و تا چه سالی ادامه داشت؟

در سال ۳۵۰-حدود ۶

۴- مشهورترین فرمانروای غزنوی که بود؟ چند مورد از کارهای مهم او را نام ببرید.

سلطان محمود غزنوی، لشکرکشی به هند بود. او چند بار به آن سرزمین لشکر کشید، در آنجا خانه‌ها را خراب کرد و گنج‌های فراوانی را به غارت برد و بعد به ایران بازگشت.

۵- کدامیک از پادشاهان غزنوی با لشکرکشی‌های متعدد به هند گنج‌های فراوانی برای ایران به ارمغان آورد؟

سلطان محمود غزنوی.

۶- سلطان محمود غزنوی با لشکرکشی‌های متعدد به کدام کشور گنج‌های فراوانی به ایران آورد؟

هند.

۷- پس از سلطان محمود غزنوی چه کسی به حکومت رسید؟

سلطان مسعود.

۸- مناره‌ی معروف غزنویان در کجا قرار دارد؟

در غزنین افغانستان.

۹- در زمان کدامیک از پادشاهان سلجوقی، قلمرو آنها از شرق تا چین و از غرب تا دریای مدیترانه ادامه داشت؟

۱۰- پایتخت سلطان ملکشاه کدام شهر بود؟

اصفهان

۱۱- برج طغرل در کدام شهر واقع شده است؟

شهر ری

۱۲- چرا در زمان سلجوقیان وزیران باهوش و خردمند ایرانی را انتخاب می‌کردند؟

حاکمان ترک‌تبار که از اقوام بیابان‌گرد بودند از کشورداری اطلاع زیادی نداشتند. آنها می‌دانستند که برای اداره‌ی سرزمین پهناور ایران و جمعیت زیاد آن، باید از افرادی آشنا با کشورداری استفاده کنند. به همین دلیل آنها وزیران باهوش و خردمند ایرانی را انتخاب می‌کردند.

۱۳- یکی از وزیران مشهور سلجوقیان را نام ببرید؟ او به فرمان چه کسی کشته شد؟

خواجه نظام الملک توسی به فرمان سلطان سلجوقی.

۱۴- تحولات زبان و ادب فارسی در دوران سلجوقی را توضیح دهید.

در دوره حکومت‌های ترک‌تبار به ویژه سلجوقیان، زبان و ادب فارسی مورد توجه قرار گرفت و در قلمرو پنهاور آنها رواج یافت. از جمله مقدر شد نامه‌ها و فرمان‌های حکومتی، به زبان فارسی نوشته شود در حالی که تا پیش از آن، به زبان عربی نوشته می‌شد. فردوسی شاعر بلندآوازه‌ی ایرانی هم در این دوران شکوفا شده است. در این دوران مدارس به نام قطامیه به فرمان خواجه نظام‌الملک توسی در شهرهای بزرگ ساخته شد.

۱۵- نظامیه نام چه مکانی است؟ در چه دورانی و به دستور چه کسی ساخته شده است؟

۱۶- رشد معماری در دوران سلجوقیان را در ساخت چه مکان‌هایی می‌توان دید؟

مساجد، برج‌ها، مناره‌ها، کاروان سراهای باشکوه.

۱۷- حکومت خوارزمشاهیان چگونه تشکیل شد؟

پس از مرگ سلطان ملکشاه سلجوقی، بین جانشیان او اختلاف افتاد و حکومت سلجوقی ضعیف شد. سرانجام یکی از فرمانروایان منطقه‌ی خوارزم آخرین سلطان سلجوقیان را شکست داد و حکومت خوارزمشاهیان را تشکیل داد.

۱۸- حکومت سلجوقیان چگونه پایان یافت؟

پس از مرگ سلطان ملکشاه سلجوقی، بین جانشیان او اختلاف افتاد و حکومت سلجوقی ضعیف شد. سرانجام یکی از فرمانروایان منطقه‌ی خوارزم آخرین سلطان سلجوقیان را شکست داد و حکومت خوارزمشاهیان را تشکیل داد.

۱۹- مهمترین سلطان خوارزمشاهیان که بود؟

سلطان محمد خوارزمشاه بود.

۲۰- در زمان چه کسی کشور ایران با مغول همسایه شد؟

سلطان محمد خوارزمشاه

۲۱- حکومت خوارزمشاهیان با حمله چه کسانی برچیده شد؟

حمله‌ی مغول‌ها

۲۲- در زمان حکومت‌های غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان در ایران شغل بیشتر مردم کشاورزی و دامپروری بود.

۲۳- در دوران غزنویان و سلجوقیان و خوارزمشاهیان چه شغل‌هایی رونق داشت؟

دامپروری و کشاورزی، سفالگری، آهنگری، بافندگی، تجارت، بازرگانی.

*****

۱- حاکم مغولستان در زمان سلطان محمدخوارزمشاه چه کسی بوده است؟

چنگیزخان

۲- به دنبال مسائل شهر اتراز کدام حاکم مغول به ایران حمله کرد؟